

Про затвердження Правил
обрізки дерев

Керуючись ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів», на виконання Наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006р. № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», виконавчий комітет міської ради

в и р і ш и в :

1. Затвердити Правила обрізки дерев на території м. Івано-Франківська згідно додатку.
2. Відділу патронатної служби міської ради (В. Дротянко) опублікувати рішення в газеті «Західний кур'єр».
3. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника міського голови М. Вітенка.

Міський голова

Руслан Марцінків

Правила обрізки дерев на території м. Івано-Франківська

1. Загальні положення

1.1. Правила обрізки дерев на території міста Івано-Франківська (далі Правила) розроблені з метою охорони та збереження зелених насаджень у місті Івано-Франківську (далі - зелені насадження) і утримання їх у здоровому впорядкованому стані, створення та формування високодекоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень.

1.2. Правила розроблені у відповідності до Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Правил утримання зелених насаджень в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2016 р. № 105.

1.3. Правила визначають правові та організаційні засади озеленення міста, спрямовані на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини.

1.4. Правила є обов'язковими для виконання всіма установами, підприємствами, організаціями та громадянами, які займаються проектуванням, створенням, ремонтом і утриманням зелених насаджень, розташованих на території міста.

1.5. Подані заходи, якщо в тексті не зазначено інакше (наприклад, Розділ 4 «Обрізування крони»), стосуються дерев віком більше 30 років на місці висадження.

1.6. При виконанні робіт виконавець, зобов'язаний здійснити візуальну перевірку дерева щодо наявності пошкоджень, які можуть загрожувати безпеці руху транспорту і пішоходів. Про виявлені пошкодження слід невідкладно поінформувати балансоутримувача зелених насаджень.

2. Мета догляду за деревами

2.1. Метою догляду за деревами є збереження якомога життєздатніших і здорових, а також безпечних для руху транспорту і пішоходів дерев.

2.2. У забудованих районах та поблизу доріг дерева перебувають в особливо небезпечній ситуації. Часто вони виявляють малу життєздатність, що може мати багато причин (наприклад, механічні пошкодження, ущільнення і герметизація ґрунту, а також їхні наслідки, шкідливі викиди в атмосферу, викопування, перекопування, засипання ґрунту в зоні коренів, вибір видів і сортів дерев, що не відповідають місцевості, помилки при вирощуванні, насажденні або догляді, а також інші попередні недостатні, нефахові і /або

шкідливі заходи, наслідки зимового посипання доріг). Тут слід перевірити в кожному конкретному випадку, чи шляхом проведення заходів із догляду за деревами. У випадках, якщо під загрозою опиняється безпека руху транспорту і пішоходів, відповідні заходи є обов'язковими.

2.3. Життєздатність дерева великою мірою залежить від безперешкодного розвитку підземних і наземних частин дерева і їхньої активності. Вирішальними для неї є вентиляція ґрунту, доступна рослинам вологість ґрунту і постачання поживних речовин. Якщо вони недостатні, то необхідно провести відповідні заходи, зокрема для покращення оточення дерева.

3. Обрізування дерев

3.1. Для нормального росту й правильного розвитку дерев здійснюють догляд за кронами протягом усього життя рослин. Обрізають дерева навесні до розпукування бруньок або восени після опадання листя. У дерев видаляють порослеві пагони, які утворюються біля кореневої шийки, а також на стовбурах в міру її появи. Сухі гілки обрізують у міру їх виявлення впродовж року.

3.2. Під час догляду за деревами застосовують три види обрізання: формувальне, санітарне й омолоджувальне.

3.2.1. Формувальне обрізання дерев проводять у рядових та алейних насадженнях з метою збереження природної або штучної форми рослин (колоноподібної, конусоподібної, кулеподібної тощо), рівномірного розташування скелетних гілок, а також дерев, пересаджених з лісу (з асиметричною витягнутою вгору кронами).

Розрізняють слабе, помірне і сильне обрізання, ступінь якого залежить від виду дерева, його віку і стану крони.

Формувальне обрізання рекомендується здійснювати ранньою весною, до початку вегетації (кінець лютого-квітень). У районах з м'якою зимою, де температура повітря не опускається нижче мінус 10 град.С, допускається осіннє формування після листопаду.

Хвойні породи погано переносять обрізання, тому його проводять лише на деяких видах туй, ялин, ялівців, які використовують у високих живоплотах уздовж шосейних доріг і залізниць, біля меморіалів.

Крони швидкорослих порід у місцях, де потрібно зберігати певну висоту і форму, обрізують щороку і один раз за 2-4 роки у повільнорослих (в'яз, дуб і липа). При обрізанні повільнорослих дерев в основному вкорочують однорічні прирости і лише окремі гілки обрізують до дво-трирічної деревини.

3.2.2. Санітарне обрізання крони виконують, щоб позбутися старих, хворих, сухих і пошкоджених гілок, а також гілок, спрямованих всередину крони або зближених одна з одною. Обрізанню підлягають також пагони, що відходять від центрального стовбура вгору під гострим кутом, щоб уникнути їхнього обламування.

Санітарне обрізання потрібно проводити щороку протягом вегетаційного періоду.

Зразу після обрізання всі рани діаметром понад 2 см зашпаровують садовою замазкою або зафарбовують олійною фарбою на

натуральній оліфі під колір крон дерева. У хвойних дерев та тих, що дуже виділяють смолу, рани не замащують.

3.2.3. Омолоджувальне обрізання виконують лише в дерев, які добре витримують підстригання та обрізання і вершина яких почала всихати, а ріст пагонів припинився. При цьому сильно вкорочують (на $1/2$ - $3/4$ загальної довжини) старі гілки, залишаючи, якщо це можливо, одну-дві гілки другого порядку. Омолоджують дерева навесні, поступово протягом двох-трьох років. Помірне та слабе омолодження передбачає обрізання частини крони, а сильне - зріз крони до основи скелетних гілок.

Із листяних порід омолодженню добре піддаються верба, липа, тополя, з хвойних - ялина колюча (ф. срібляста), модрина.

Здійснювати омолодження можна шляхом спилювання стовбурів дерев (особливо берези, верби білої, граба, клена ясенелистого, липи, осики, тополі тощо) до самого пенька. Ця операція спричиняє швидкий і рясний ріст кореневої порослі, з якої можна формувати одно- або багатостовбурне дерево.

4. Обрізування крони

4.1. Заходи з обрізування крони в молодих дерев служать розвитку і формуванню, пізніше - збереженню життєздатних, здорових і безпечних для руху транспорту і пішоходів дерев, які якомога довше зможуть виконувати свої функції.

4.2. Необхідні втручання повинні здійснюватися якомога раніше, щоби місця обрізування залишалися малими і щоб по можливості уникати наслідків пошкоджень та подальших заходів з обрізування. Що більша площа поверхні зрізу, то більша небезпека, що виникне дефіцит постачання поживних речовин, який зазвичай можна помітити не раніше, ніж через один вегетаційний період.

4.3. Обрізування слід виконувати так, щоб зберегти гілкове кільце і/або наявну захисну зону, уможливити добре загоєння рани і не залишити жодного пня.

4.4. Обрізування на гілковому кільці слід виконувати так, щоб вища точка лінії обрізу лежала за межами ребра кори, що проходить у розвилці. *Рисунок 1* містить вказівки щодо виконання обрізування.

4.5. Якщо використовуються засоби для обробки ран, то на місця зрізу діаметром від 3 до 10 см наносити їх потрібно відразу ж після обрізування на всю поверхню рівномірно, на місця зрізу діаметром > 10 см - тільки на край рани і прилеглу заболонь (2 см). Місця зрізу мають бути гладкими.

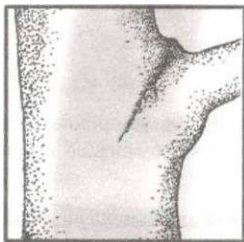
4.6. Аби місця зрізу були якомога меншими, потрібно враховувати типові для відповідного виду дерева особливості росту і вчасно попереджувати можливі дефекти розвитку, або відповідно їх коригувати на достатньо ранньому етапі.

4.7. Конкурентні пагони (наприклад, вилкове розгалуження) слід видаляти з молодих дерев або вкорочувати. Центральний стовбур необхідно зберігати.

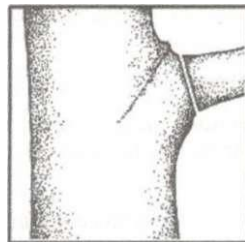
4.8. Бічні гілки з врослою корою, гілки, які перехреснюються, туться або зламані гілки слід видаляти. Якщо йдеться про скелетні гілки першого або другого порядку, то їх потрібно вкорочувати.

4.9. При цьому в дерев, які знаходяться поблизу місць руху транспорту та пішоходів потрібно поступово створювати необхідний просвіт. При цьому з того боку, де ведеться обрізування, треба зберігати як мінімум половину крони. Під час виховної і формувальної фази потрібно прагнути до виваженого балансу між висотою стовбура і загальною висотою дерева. Висота стовбура повинна зазвичай становити щонайменше 50 % загальної висоти, висота крони - не менше 40 %.

Рисунок 1: Виконання обрізування

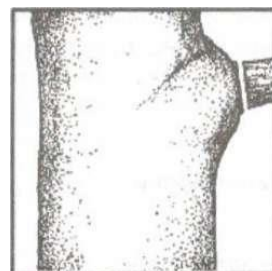
Місце приєднання гілки з гiлковим кільцем

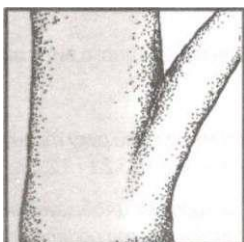
Обрізування гілки з гiлковим кільцем

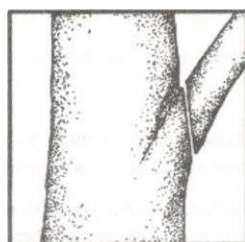
Обрізування гілки без гiлкового кільця

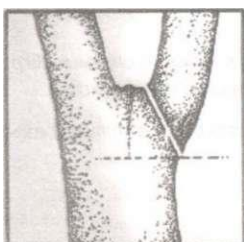
Обрізування мертвої гілки

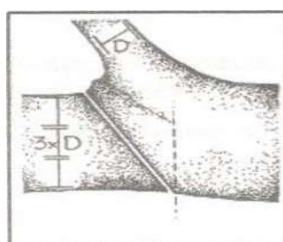
Місце приєднання гілки з врослою корою

Обрізування гілки з врослою корою

Обрізування гілки/стовбурця того самого порядку

Обрізування до пагона заміщення

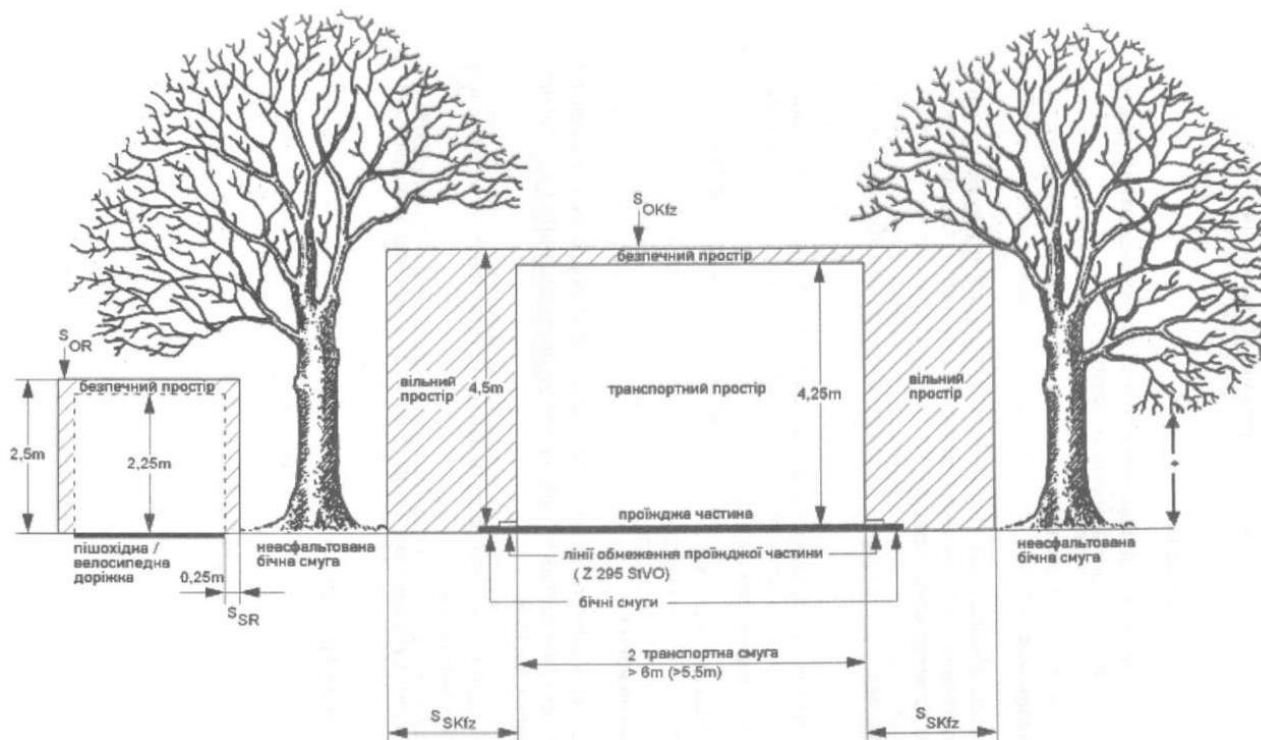
5. Обрізування для профілю просвіту

5.1. Формування просвіту (див. рис. 2) потрібно розпочинати вже на стадії молодого дерева.

5.2. Початок крони потрібно вибирати в залежності від виду дерева, його форми, призначення сусідніх ділянок і топографії так, щоб запланований просвіт міг бути сформований і збережений. Якщо, наприклад, висота стовбура має становити 4,50 м, то цього слід досягти за 4-5 заходів з обрізування. Заходи з обрізування повинні проводитися регулярно раз на два-три роки.

5.3. Потрібно вчасно запобігати виникненню в ділянці майбутнього стовбура гілок діаметром більше 5см.

Рисунок 2: Приклад формування просвіту для доріг без споруд

6. Прорідження крони

6.1. Заходи з прорідження крони поділяють за обсягом частки гілок обростаючих гілок першого порядку і скелетних гілок третього порядку, які потрібно видалити на: легкі (5%), середні (10%), сильні (15 %).

6.2. Крім того, потрібно зрізати гілки, які ростуть занадто густо, зберігаючи обрис крони, а також проріджувати зайві пагони.

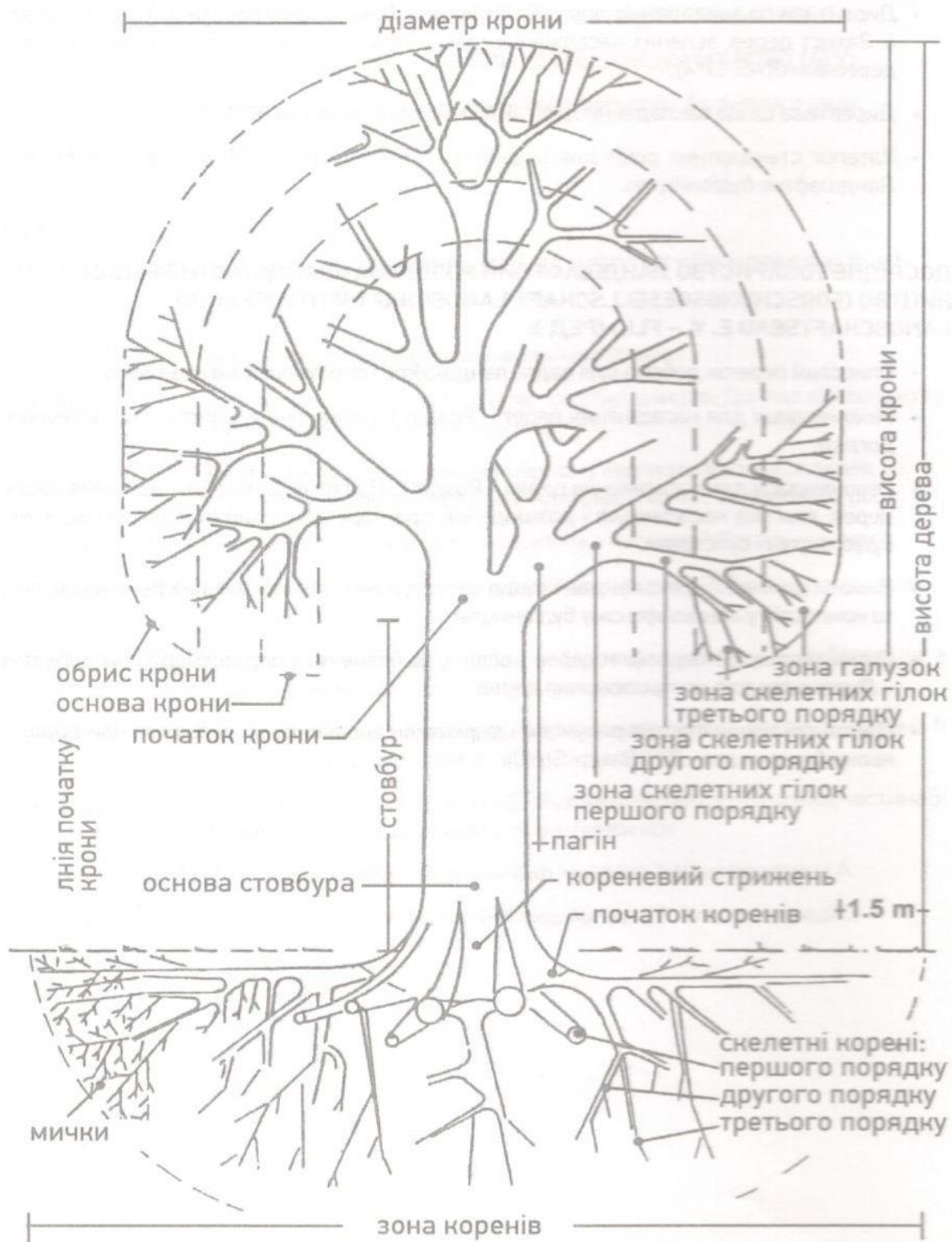
6.3. Характерну форму (габітус) дерева змінювати не можна.

6.4. У дерев з чіткими ознаками старіння зовнішніх частин крони і розвитку вторинної крони потрібно вкорочувати відмираючі частини в необхідному обсязі (укорочення крони) і виконувати роботи з догляду за кроною.

6.5. Окремі гілки потрібно вкорочувати у відповідності до вимог безпеки руху і/або оточення дерева.

6.6. У разі необхідності слід проріджувати прилеглі частини крони і/або інші ділянки крони.

Частини дерева у схематичному зображенні

Керуючий справами
виконавчого комітет міської ради

І. Шевчук

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту рішення виконавчого комітету
Івано-Франківської міської ради
«Про затвердження правил обрізки дерев»

1. Визначення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом регулювання

У забудованих районах та поблизу доріг дерева перебувають в особливо небезпечній ситуації. Часто вони виявляють малу життєздатність, що може мати багато причин (наприклад, механічні пошкодження, шкідливі викиди в атмосферу, помилки при вирощуванні, насадженні або догляді, а також інші попередні недостатні, нефахові і /або шкідливі заходи). З метою збереження життєздатності під час виконання робіт з обрізки дерев необхідно в кожному конкретному випадку підбирати конкретний захід із догляду за деревами. У випадках, якщо під загрозою опиняється безпека руху транспорту і пішоходів, відповідні заходи є обов'язковими.

2. Цілі регулювання

Метою прийняття рішення є охорона та збереження зелених насаджень у місті Івано-Франківську і утримання їх у здоровому впорядкованому стані, створення та формування високодекоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей

Альтернативи	Переваги	Недоліки
Залишення всього без змін	немає	Хаотична обрізка дерев буде призводити до їх нищення та перебування у незадовільному стані
Обраний спосіб регулювання	Визначення правових та організаційних засад озеленення населених пунктів, спрямовані на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини та збереження зелених насаджень на території міста	Відсутні

4.Механізм та заходи,що пропонуються для розв'язання проблем

Для розв'язання проблеми пропонується прийняття рішення виконавчого комітету міської ради «Про затвердження Правил обрізки дерев».

Механізм дії запропонованого регуляторного акту спрямований на встановлення чітких директив щодо правильної обрізки дерев, що забезпечить збереження зелених насаджень та належний естетичний їх вигляд.

5. Можливість досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акту

Зазначений регуляторний акт передбачає встановлення норм та правил щодо формувального, санітарного та омолоджувального обрізання дерев. Дотримання цих Правил забезпечить утримання зелених насаджень в належному стані та забезпечить їх збереження.

6. Очікувані результати від прийняття регуляторного акту. Аналіз вигод та витрат.

Визначення очікуваних результатів в результаті прийняття запропонованого регуляторного акту припускає наведення аналізу вигод та витрат, що виникають у різних груп суб'єктів, на які поширюється дія цього акта.

Даний регуляторний акт певним чином впливає на інтереси суб'єктів господарювання, громадян та органів місцевого самоврядування, які мають різний характер і соціальний ефект.

Для визначення очікуваних результатів прийняття запропонованого регуляторного акту, які виникають у різних груп суб'єктів, на яких поширюється дія цього акту, наведена таблиця аналізу вигод та витрат.

Базові групи	Вигоди	Витрати
Міська влада	Збереження зелених насаджень в належному вигляді	Витрати на утримання зелених насаджень, їх обрізку та формування.
Суб'єкти господарювання	Утримання зелених насаджень у відповідності до чітких правил. Можливість чітко спланувати об'єм робіт	Витрати на утримання зелених насаджень, які перебувають на їхньому балансі
Населення міста	Забезпечення безпечних та комфортних умов проживання	Витрат не передбачається

7. Строк дії регуляторного акту

Строк дії пропонується не обмежувати в часі.

8. Показники результативності регуляторного акту

Відстеження результативності дії зазначеного регуляторного акта передбачається за наступними критеріями:

1. Кількість дерев, щодо яких проведено обрізка.
2. Сума коштів, використана з міського бюджету на проведення обрізки дерев.
3. Кількість дерев, щодо яких проведена обрізка без дотримання Правил.
4. Кількість протоколів про адміністративне правопорушення, складених за нищення зелених насаджень.
5. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акту.

9. Заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акту.

Базове відстеження результативності буде здійснюватись до набрання чинності цього регуляторного акту.

Повторне – протягом року з дня набрання чинності, де будуть відображені показники за період з моменту закінчення проведення базового відстеження результативності акту.

Перший заступник
директора Департаменту

І. Сенчук